

ס ע ס ע
=====
(נפת ומסורת צפת)

כפר קדום, עומד על הרבות עתיקות.

- מהחורבות והעתיקות הבולטות בכפר זכריהו הנזכר:
 (א) קבר השייך אוהיב, בערה קדומה חשובה בשלל דבה נפלא
 קבר קדוש זה עם מעין גוב ע קטן בתוך המערה.
 (ב) קבר מרת נפיקה בת זייד אל-עאבדין, שנמצא הנביא.
 (ג) קבר אל-צדיק, קבר ידוע ומפורסם על.
 (ד) חורבת קסמון, רחוקה 2 ק"מ מפונה לכפר, היא חורבת
 הסטורית הרוסה.
 (ה) חורבת לבדיה, צמונית לכפר, היא חורבת הסטורית הרוסה.
 (ו) חורבת גבאטיה, רחוקה 2 ק"מ דרומית מערבית לכפר.
 היא חורבת היסטורית הרוסה.

המים בכפר:

- (א) עין אל-חמיסה, נמצא דרומית לכפר במרחק 1 1/2 ק"מ
 הוא מעין זובע, מימיו נאמדים ב-1 אינטס, החושבים והעודרים
 שותים ממנו. מסקים ממנו את גידולי הטבק. - (ב) עין לבדיה,
 נמצא צמונית לכפר במרחק 1 1/2 ק"מ. מסקים ממנו את גידולי
 הטבק והעודרים. מ-2 אינטס, עומד בתוך הימרה.
 (ג) אל-עין אלן צגירה (המעין הקטן), נמצא צמונית לכפר במרחק
 1400 מ'. מימיו נאמדים באינטס אחד. הוא מעין זובע, עומד
 בתוך גומא. שותה ממנו הצאן בלבד. (ד) עין גבאטיה, נמצא
 צמונית לכפר במרחק 2 ק"מ. מימיו נאמדים ב-3 אינטס.
 הוא עומד בתוך גומא ג'כ. (ה) בורות מי גשמים, בסמוך נאמד
 ב-80 מ"ס. משתכסים בהם לשתייה ולרחיצה כי הם קרובים
 לכפר ובחוכו.

דרבנים:

בניין:

נאדיות:

כביש צפת-חדסיה עובר ליד הכפר. המבונות מהלכות בו.
 הבתים מאבן. התקרה: קשתות ובטון ועצים. אין גדרות לכפר.

- (א) נאדי נאצר, מזרחית לכפר במרחק 1 1/2 ק"מ
 (ב) נאדי אסחיל, דרומית לכפר מערבה במרחק 1500 מטר.

חרבות מיושבות: אין.

בעלי חיים:

1400 ראש צאן, 200 בקר, 50 ראש סוד, 20 גמלים, 60 חמורים,
 2500 חרנגולות.

קרקעות:

שטח אדמת הכפר: 20 אלף דונם. מהם: 15 אלף אדמת בוך העומדת
 ליהפך לחורשות. היתר: אדמת חקלאית ואויה לעיבוד, חורית,
 מפרוזה.

מטעים:

עצי זית הנותנים כ-70 קנטר; תאנים הנותנים כ-100 קנטר;
 גפנים הנותנים כ-50 קנטר; עצי פרי הנותנים כ-5 קנטר.
 הכפר עוסק בחקלאות, גידול צאן וגידול טבק.

אפנדים בעלי רכוש: אין. השטח הממוצע לכטפחה בכפר: 50 - 150
 דונם. לכמה משפחות יש יותר מזה. - יש בכפר כ-30 משפחות בלי
 קרקע. הן מתפרנסות מחקלאות באדמת אחרים וגידול צאן ועבודות
 יומיות.

הדשבי הכפר פיתחו בחכש הסנים האחרונות כ-150 דונם הדשים
שנטעו אותם בפנים, עצי פרי דויתים, הכמסלה לא נהנה להם
עזרה כספית לחכלית זו. - קרקע שלחין בתעלות נטורות: אין
אולם כיון שהם עוסקים בגידול טבק שהכרחי להשקותו, הם מעבירים
מים מן המעיינות על הבהמות או על ראשי הנשים ובטקים מה שטבק
בדרך זו. - הטבק מכניס להם לשנה כ-6000 ל"י. - לא קיבלו
קרקע מהמסלה.

החקר:

אין לוקר יחסים בכפר. אולם יש: א) שני דונמים אדמה ועליהם
עצי הרובים וזולתם, קדומים עתיקים, מסביב לקבר שייך אדמה.
הקדש על שם שייך אדמה. ב) 20 עצי חות מסביב לקבר מזה
נמיטה, הקדש על שמה. ג) 50 דונם אדמה, הקדש על שם כסגד
הכפר. נשחנים לחקלאים תמורת מהציה היבול המוקדש למסגד ע"י
מנהיגי הכפר ואמצא המסגד. - אין פקידים בקדש מבני הכפר.

1500 נפש. מספר הגברים בגיל 18-48: 290 איש.

מספר
החושבים:

המשפחות:

1) דאר והבי. הם מורכבים מ: משפחות:
א. דאר והבי. מוצאם מכפר סילח אל-ד'הר, נפת ג'נין. באו
לכפר ונאחזו בו. ראשם: עווד עבד אל-ג'ני וזהבי. ב. דאר אל-
לובאני. מוצאם מכפר לביה, נפת טבריה. באו לכפר הזה לפני
ונאחזו בו. ראשם: סלים אל-מוצטפה. ג. דאר אל-הדורה.
מוצאם מדייר בטונה, נפת ראמאללה. באו לכפר הזה לפני ונאחזו
בו. ראשם: חוסיין אל-חליל. נפשותיהם כולן: 800. לחמילה
זאת מחצית בקרקע וברכוש. מצבם החמרי ממוצע. נטיהם המפלגתית
טועאדין. נוסים לאחזקירי בעכו.

2) דאר אל-סיד. מוצאם: מן הרפאעיים כיון שהם סתיחיים על
הסיין אל-רפאע במצרים. באו לפנים לכפר הזה. נכסותיהם:
500. להם שליש בקרקע וברכוש. מצבם החמרי ממוצע. ראשם:
מחאסן אל-סיד. נטפתם המפלגתית: מ'לסית, נוסים לצובת
אל-חדא מצפה.

3) דאר אל-חאג'. אלה חושבי הכפר המפסקים המקוריים. נפשותיהם:
200. להם ששית בקרקע וברכוש. מצבם החמרי ממוצע. ראשם:
מחמוד אל-מסעיד. הוא בעל הרכוש הגדול ביותר בכפר. נטיהם
המפלגתית: מ'לסית, נוסים לצובת אל-חדא מצפה.

אין להם בנים מפורסמים מחוץ לכפר.

יחסיהם זה עם זה: בין משפחות א' וב' יש מאבד. יש ביניהם
ריב דם קדום מתקומה המאורעות שלא השלימו עדיין עליו. יחסי
הכפר עם השכנים: רגילים.

המוחתא:

מחמוד זידאן והבי, משפחה א'. נהנה ע"י המסלה. מקובל בין
קרוביו בלבד. יחסיו עם משפחה ב' מקולקלים בגלל חשבוניה-
הדמים. על המסלה הוא מקובל. מבקר הרבה במחלקות המסדה
הממשלה. הוא מנהיג בכפרו ובטביבותיו הסמוכות.

ועד הכפר:

א) מחמוד אל-סעיד, משפחה ג' ראש.
ב) עווד עבד אל-ג'ני והכה, משפחה א'.
ג) סלים מוצטפה, משפחה א'.
ד) מחאסן אל-סיד, משפחה ב'.
ה) מחמד זידאן והבי, משפחה א'.

בית הספר:

יש בכפר בית-ספר ממסלתי בן חדר אחד שהקים הכפר בעזרת הממשלה. יש בו כ-45 חלמיד. הכורה מחמד מאסי משכט, מקבל את משכורתו מקופת הממשלה. הוא אדם רגיל.

דרגת ההסללה:

כ-30% מהגברים יודעים קרוא וכתוב. רדיו: יש רדיו לממשלה בבית הכותחאר מחמד זיידאן והבי. חלק מהזשבי הכפר מאזינים לו. - קוראים עהוני "אל-דפפז" ו"פלסטין".

אין מכונות חללאיות בכפר.

בעלי מלאכה:

חומייין בדר, משפחה ג', כנאי

חנויות:

א) עלי שמר, משפחה א' ב) מחמד אל-שאויט, ב' ג) סעיד אבו חאלד, ג'. יש עוד כ-4 חנויות קטנות בלי רשיון.

פקידים בשירות הממשלה:
א) עלי חומייין בדר, משפחה ג' מורה באל-שנטורה.
ב) מחמד כנעאן, משפחה א' שופר
ג) זכאי נאי, משפחה ג' שופר
ד) אביט מחמד עלי, משפחה א' שופר
ה) עלי חליל, משפחה א' במסלת חבולזל בחיפה, סינצאליסט.
ו) חסן חליל, משפחה א' מסלת-חבולזל בחיפה.
ז) עיסה והבי, משפחה א' טלפוניסט.

לא נרד איש מהכפר לערים.

מדאפות צבוריות: יש בכפר שלוש מדאפות לכל חמולה - מדאפת על השכונה, וכך יש מדאפות פרטיות ורדואנים על חשבון בעליהם, כנון לראשי המשפחות ולמוחהאר.

כל משפחה מטפלת בוצאותיה, ולא בשותפות זו עם זו.

ההוצאות הצבוריות:

אין להם קרובים בעלי השפעה בכפרים אחרים ובערים.

אין להם כל יחסים עם היהודים. אין פועלים ולא שומרים קבועים פרדסי היהודים וכדומה.

מסגד:

יש בכפר מסגד אחד. האמאם: עבדאללה דיב אל-טיד, משפחה ב'. הוא אדם רגיל שאין לו השפעה ולא שלטון.

בפירים אין מבוויסטים: עבדאללה נאיף, משפחה ג'.

אין שומרים בכפר.

יחסי הכפר עם הממשלה רגילים, זולתי שהמוחאאר יש לו יחסים מצוינים עם מחלקות המשטרה וקצינות-המחוז. הוא מבקר בתן הרבה והם מבקרים אותו. הוא מנהיג בסחוזו כדרך טחית אביו לפניו (זה נהרג בתקופת המאורעות).

לכפר אין חובות.

חובות:

מבוויסטים:

כל צעיר הכפר עוסקים בהברחה של השיש וזולתו מסודית כשהם מבוויסים כל חבדים וכל דבר לסוריה. אפילו מנתני הכפר וראשי החמולות יש להם יד בהברחה, ועל כך אין מוואים איתם חבורות בכפר: כל 5 או 10 אנשים מהזים חבזה אחת. מהזים הנכססו הכפר באה מהברחות.

הכפר במאורעות:

הכפר הזה השתתף בשתתפות פעילה במאורעות כבן השתתף בכסף והושים עזרה שפית ואספקה למורדים.

מבני הכפר השתתפו האנשים הבאים, שהם ידועים בהשתתפותם, וכן השתתפו רבים בלי שיבליטו את עצמם.

- א. מחמד אל-שאויש, משפחה ב'. נמצע במערכה ברנולו. הוא כעת בלחי מוכשר לעבודה.
- ב. עלי אבו קהארו, משפחה א'. נמצע ע"י הצבא במערכה.
- ג. פתאללה נאייף, משפחה ג'. נהרג בטוקס שהוצא עצמו הסבלן לצבא.
- ד. עווד חוסיין בדר, משפחה ג'.
- ה. סעיד עבדאללה, משפחה ב'.
- ו. עבדאללה נאיי, משפחה ג', כעת כנוייס.
- ז. מחמוד אל-סעיד אבו אל-חאב, משפחה ג', מנהיג המרד בכפר וראש בי"ד המרד.
- ח. מחאסן אל-סיד, משפחה ג', מנהיג המרד והבר בי"ד המרד.

נהרגו מבני הכפר ע"י הטורקיסטים הערביים:

- א. זיידאן עבד אל-כרים, והבי, היה מנהיג הכפר והמחוז, נהרג בגלל פסאד הכפר וחחילוקים בחקופת המאורעות.
- ב. יוסף מחמוד והבי. הוא קרוב של הראשון ובעל השפעות כמוהו בכפר.

הוחרמו ע"י הצבא ליד הכפר כ-5 רובים שהיו מוחבאים. הנשק הנמצא כעת: 20 רובה וכ-40 אקדח. אקדחים אלה הם נושאים בשעת הברחה לשם התנגדות בעת הצורך.

נשק:

נזקים כלכליים בגלל המאורעות: א) ע"י הממשלה והצבא: הרס ופיצוץ בדינוסטים של בית בן 8 חדרים של מחמוד אל-סעיד, משפחה ג', (ערכו נאמד ב-1600 לא"י). של בית מחאסן אל-סיד, משפחה ב' בן 2 חדרים, (נאמד ב-400 לא"י). סידוק בית אבו כמאל אל-עב' מ', משפחה א' (נאמד ב-150 לא"י). הרס בית מחמד אל-שאויש משפחה ב', בן חדר אחד, (נאמד במאה לא"י). הרס בית עווד בדר, משפחה ג' בן 4 חדרים, (נאמד ב-800 לא"י). ב) ע"י המורדים והמרד: עזרה, אספקה ונשק מוחבאים ב-700 לא"י.

א"י.

מהגרים:

א"י.

מטורדים: